

“ Het Keltische kruis in Ierland en Groot-Brittannië ”

door

mevrouw drs. R. (Reggy) Havekes van Creij

Woensdag 21 juni om 20:00 uur bij De Diepen

Inloop vanaf 19:30 uur

Reggy Havekes is als conservator verbonden aan Schloss Moyland. Ze heeft de gave om haar kennis op een boeiende manier over te brengen. Voor de meeste leden van de sociëteit is de kunsthistorica Reggy Havekes geen onbekende.

Na een lezing over het *‘nieuwe’ Moyland* (2012) volgde *‘Tussen hemel en aarde, landschappen van de Niederrhein’* met aansluitend een bezoek aan de expositie in Moyland (2014) en daarna gaf zij in 2015 indrukwekkende lezing over *Frida Kahlo*, die met de vertoning van de film *‘Frida’* een prachtig geheel vormde. Nu komt een totaal ander thema aan bod.

Geef de zoekterm ‘Keltisch kruis’ in bij Google en een scala aan links komt tevoorschijn. Terecht een onderwerp dat intrigeert. Dat gebeurde ook bij Reggy Havekes. Ze heeft zich dan ook verdiept in deze materie en zij zal aan de hand van beeldmateriaal het fenomeen toelichten.

Mevrouw Havekes zegt hierover:

'Verspreid over heel Ierland en Groot-Brittannië vinden we prachtig versierde, grote rechtopstaande kruisen. Ze zijn één van de meest fascinerende en mysterieuze uitingen van de vroeg Christelijke kunst, een tijd waarin de kunst van het 'houwen in steen' nog niet erg wijdverspreid was in Europa. Overblijfselen van meer dan 200 kruisen zijn nog altijd in Ierland te bewonderen, en dit is waarschijnlijk maar de helft van wat er ooit heeft gestaan. Door gebrek aan schriftelijke bronnen, is er weinig bekend over deze Keltische kruisen. Wat was oorsprong en doel van deze monumenten? Waren ze een uiting van persoonlijk of algemeen geloof? Hoe staan deze kruisen in verhouding tot vergelijkbare monumenten in Schotland en de rest van Groot-Brittannië?

De vaak uit zandsteen vervaardigde 'Keltische kruisen', zijn meestal gemaakt in de vorm van een Latijns kruis met op het kruisvlak een ronde cirkel, het zogenaamde heidense zonnewiel. Maar er zijn ook andere vormen bekend waarin het zonnewiel niet zo prominent aanwezig is. Daarnaast kenmerken ze zich door een prachtige vormtaal van spiralen, vlechtwerk, dierornamenten en Bijbelse scènes. Deze decoraties behoren tot de vroegste Christelijke steendecoraties in heel Europa. Maar wat betekenen ze? Is de iconografie van deze ornamenten verbonden met de locaties waar de kruisen te vinden zijn, bij kloosters, belangrijke gedenkpunten of begraafplaatsen? Hebben ze ook nog een heidense connotatie?'

In haar lezing zal Reggy Havekes uitgebreid de belangrijkste kruisen bespreken die nu nog in Groot-Brittannië en met name Ierland te vinden zijn. Aan de hand van details wordt de iconografie van deze monumenten uitgelegd, hoewel deze niet altijd eenduidig zijn. Zo zal zij bijvoorbeeld ingaan op één van de voornaamste kruisen in Ierland: het Muiredach-Kruis, bij de abdij van Monasterboice. Dit kruis is ongeveer 5,8 meter hoog en ontstond in de 9e eeuw. Het laat talrijke Bijbelse scènes zien en staat bekend als één van de meest indrukwekkende getuigenissen van de Ierse Beeldhouwkunst uit de vroeg Christelijke kunst.

Ook deze lezing van mevrouw Reggy Havekes belooft weer een boeiend betoog te worden. Vergeet niet 21 juni in de agenda te zetten